

Šīs lapa ir mašīntulkota [Saite]. Mašīntulkojumos var būt kļūdas, kas var mazināt skaidrību un precizitāti; Ombuds neuzņemas atbildību par neatbilstībām. Lai iegūtu visuzticamāko informāciju un juridisko precizitāti, lūdzam skatīt šādus dokumentus. avota versija angļu valoda ir norādīta iepriekš. Lai iegūtu plašāku informāciju, lūdzam skatīt mūsu [valodu un tulkošanas politiku](#) [Saite].

Lēmums lietā 747/2016/PL par toksikoloģisko problēmu sliekšņa izmantošanu, ko veic Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde

Lēmums

Lietā 747/2016/PL - Uzsākta {0} 29/08/2016 - Lēmums par {0} 17/12/2018 - Iesaistītā iestāde Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (Nav konstatēta kļūda pārvaldībā) |

Lietā attiecās uz to, kā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (EFSA) izmanto toksikoloģisko problēmu sliekšni (TTC). TTC ir riska novērtēšanas instruments, kura pamatā ir princips, ka pastāv iedarbības līmeņi, zem kuriem ķīmiskās vielas nerada būtisku risku cilvēka veselībai.

EFSA un Pasaules Veselības organizācija (PVO) 2014. gadā rīkoja ekspertu darbsemināru, lai pārskatītu zinātni, kas ir TTC koncepcijas pamatā. Darbsemināra secinājumi tika apspriesti sabiedriskajā apspriešanā, un tie tika publicēti 2016. gada martā.

Sūdzības iesniedzējs, NVO, apšaubīja, kā EFSA izmanto TTC koncepciju, jo uzskatīja, ka tā neatspoguļo pašreizējos zinātniskos pierādījumus. Tā arī norādīja, ka daudziem ekspertiem, kas piedalījās seminārā, bija interešu konflikti.

Eiropas Ombuda birojs nav zinātniska struktūra un nevar paust viedokli par konkrēta riska novērtēšanas instrumenta, piemēram, TTC, pamatotību. Pamatojoties uz šajā lietā veikto pārskatīšanu, ombuds uzskatīja, ka EFSA paskaidrojumi par TTC izmantošanu ir pamatoti.

Attiecībā uz ekspertiem, kas piedalījās seminārā, ombuds konstatēja, ka šajā konkrētajā gadījumā EFSA nebija pienākuma tos pārbaudīt, lai konstatētu interešu konfliktus, jo bija pamatoti pajauties uz PVO veikto šo ekspertu iepriekšēju pārbaudi.

Ombuds secināja, ka EFSA nav pieļāvusi administratīvas kļūmes.

Tomēr ombuds ierosināja EFSA nodrošināt, ka ekspertiem, kas piedalās konferencēs vai sanāksmēs, nav interešu konflikta, ja konference vai sanāksme, tāpat kā attiecīgā sanāksme,

tiek organizēta, lai informētu EFSA lēmumu pieņemšanas procesu, vai arī to varētu uzskatīt par tādu, kas to dara.

Sūdzības priekšvēsture

1. Sūdzības iesniedzējs PAN Europe ir pilsoniskās sabiedrības organizāciju tīkls, kura mērķis ir ievērojami samazināt pesticīdu lietošanu visā Eiropā.

2. **Toksikoloģisko problēmu** sliekšnis (TTC) ir riska novērtēšanas instruments, kura pamatā ir princips, ka pastāv iedarbības līmeņi, zem kuriem ķīmiskās vielas nerada būtisku risku cilvēka veselībai. Šis rīks ļauj regulatoriem novērtēt vielu radīto risku, pamatojoties uz to ķīmisko struktūru, aplēsto iedarbību uz tām un salīdzinājumu ar zināmām ķīmikālijām.

3. **TTC izmantošana a) saskaņā** ar tā priekšlikumu a) novērš vajadzību veikt plašas toksicitātes pārbaudes, ja ķīmiskās vielas uzņemšana cilvēkam ir mazāka par robežvērtību, b) koncentrē resursus uz tām vielām, kas rada lielāku potenciālu risku cilvēku veselībai, un c) palīdz samazināt izmēģinājumus ar dzīvniekiem.

4. **EFSA 2012.** gadā sniedza zinātnisku atzinumu *“Izpētes iespējas, kā sniegt padomus par iespējamiem cilvēku veselības apdraudējumiem, pamatojoties uz toksikoloģisko problēmu sliekšņa (TTC) koncepciju”* [1]. EFSA Zinātniskā komiteja minētajā atzinumā secināja, ka TTC pieeju varētu ieteikt kā noderīgu **skrīninga instrumentu** vai nu prioritāšu noteikšanai, vai lēmuma pieņemšanai par to, vai konkrētajā gadījumā ir vajadzīgi papildu dati.

5. **EFSA un Pasaules Veselības organizācija (PVO) 2014.** gada decembrī rīkoja ekspertu darbsemināru, lai pārskatītu zinātni, kas ir TTC koncepcijas pamatā (turpmāk “seminārs”). Eksperti, kas piedalījās seminārā, tika atlasīti pēc **PVO rīkoto** uzaicinājuma ekspertiem. Pēc semināra EFSA rīkoja sabiedrisko apspriešanu par izdarītajiem secinājumiem un ieteikumiem.

6. 2016. gada martā EFSA un PVO publicēja *“Pārskatu par toksikoloģisko problēmu robežvērtību (TTC) pieeju un jaunas TTC lēmumu pieņemšanas shēmas izstrādi”* (“ziņojums”). Ziņojumā secināts, ka TTC ir derīgs skrīninga rīks, kas atbilst paredzētajam mērķim un ir balstīts uz zinātniskiem riska novērtēšanas principiem. Tā sniedza ieteikumus, kā uzlabot un paplašināt TTC koncepcijas izmantošanu.

7. 2016. gada 25. martā sūdzības iesniedzējs rakstīja EFSA, sūdzoties par to, kā EFSA izmanto TTC. Šajā kontekstā tā apšaubīja to ekspertu neatkarību, kuri piedalījās seminārā. Tā arī norādīja, ka tās ieguldījums sabiedriskajā apspriešanā nav ņemts vērā. Sūdzības iesniedzējs lūdza atsaukt 2016. gada ziņojumu un veikt neatkarīgu TTC pārskatīšanu.

8. Savā 2016. gada 27. aprīļa atbildē EFSA norādīja, ka ziņojumā vienkārši ir apkopotas diskusijas, kas notika TTC darbseminārā. Tādējādi EFSA nevarēja “atvilkt” tās saturu. Attiecībā uz ekspertu neatkarību EFSA norādīja, ka viņu interešu deklarāciju pārbaudi veica PVO

saskaņā ar minētās organizācijas noteikumiem. Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja atbildēm uz sabiedrisko apspriešanu EFSA norādīja, ka tās neietilpst tās darbības jomā. Visbeidzot, EFSA paskaidroja, ka tā izmanto TTC, atbildot uz sūdzības iesniedzēja kritiku par TTC.

9. Neapmierināts ar EFSA atbildi, sūdzības iesniedzējs vērsās pie ombuda.

Izmeklēšana

10. Ombuds sāka izmeklēšanu par šādiem sūdzības aspektiem:

- 1) EFSA vairs nevajadzētu izmantot TTC pieeju.
- 2) EFSA nav garantējusi to ekspertu neatkarību, kuri pārskata TTC.

11. Ombuds saņēma EFSA atbildi uz sūdzību un pēc tam sūdzības iesniedzēja komentārus par EFSA atbildi. Ombuda izmeklēšanas grupa tikās arī ar EFSA grupu, kas bija atbildīga par šo lietu. Pēc šīs sanāksmes ombuds saņēma vēl vienu EFSA atbildi un sūdzības iesniedzēja komentārus.

Tas, kā EFSA izmanto TTC pieeju

Ombudam iesniegtie argumenti

12. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka tas, ka EFSA izmanto TTC pieeju, neņem vērā pašreizējās zinātnes atziņas un pārkāpj EFSA dibināšanas principu veicināt augstu cilvēku dzīvības un veselības aizsardzības līmeni.

13. Sūdzības iesniedzējs arī apgalvoja, ka toksicitātes sliekšņa noteikšana ir riska pārvaldības lēmums, kas būtu jāpieņem nevis riska novērtēšanas iestādei, piemēram, EFSA, bet gan Eiropas Komisijas Pastāvīgajai komitejai. Tādējādi, izmantojot TTC rīku, EFSA rīkojas ārpus savas kompetences.

14. Savā atbildē EFSA norādīja, ka TTC ir riska novērtēšanas instruments, ko gadu desmitiem ir izmantojušas vairākas zinātniskas riska novērtēšanas struktūras, tostarp Komisijas bijusī Pārtikas zinātniskā komiteja un Eiropas Zāļu aģentūra.

15. EFSA norādīja, ka robežvērtību noteikšana vai drošības faktoru noteikšana [2] nav raksturīga TTC pieejai, bet ir raksturīga toksikoloģiskā riska novērtēšanas jomai. Drošības faktoru izvēle un piemērošana nav lēmums par riska pārvaldību, bet gan zinātnisks jautājums. Tādējādi, nosakot drošības faktorus, EFSA nepārkāpj savas kompetences robežas.

16. EFSA norādīja, ka tā pašlaik izmanto TTC pieeju vai nu kā skrīninga instrumentu, vai vielām, par kurām trūkst toksikoloģisko datu, un ka tai ir juridisks pienākums izmantot šo vai salīdzināmo metodi.

17. EFSA norādīja, ka tai ir institucionāls un zinātnisks pienākums TTC metodes izmantošanu pastāvīgi atjaunināt un saskaņot ar jaunākajiem zinātniskajiem atzinumiem. Šajā nolūkā tā pārskatītu EFSA Zinātniskās komitejas sagatavoto atzinumu un vajadzības gadījumā to atjauninātu.

18. Savā atbildē sūdzības iesniedzējs atkārtoja savus iepriekšējos argumentus un piebilda, ka EFSA apgalvojumi un prakse atšķiras. Lai gan EFSA apgalvo, ka TTC ir skrīninga instruments, ko izmanto prioritāšu noteikšanai, EFSA to izmanto, piemēram, lai noteiktu konkrētu vielu [3] risku gruntsūdeņos. Sūdzības iesniedzējam TTC izmantošana šīm vielām ir riska pārvaldības lēmums.

Ombuda novērtējums

19. Eiropas Ombuda birojs nav zinātniska struktūra, un tam nav speciālo zināšanu, lai novērtētu specializēto komiteju pieņemto zinātnisko atzinumu pamatotību [4] .

20. EPNI izmanto TTC pieeju saskaņā ar tās Zinātniskās komitejas 2012. gada ieteikumu, kurā secināts, ka TTC varētu būt noderīgs EFSA kā *“pārbaudes rīks prioritāšu noteikšanai vai lēmuma pieņemšanai par to, vai vielas iedarbība ir tik zema, ka nelabvēlīgas ietekmes uz veselību varbūtība ir zema un ka papildu dati nav vajadzīgi”* .

21. Savā zinātniskajā atzinumā par šo jautājumu EFSA Zinātniskā komiteja norāda, ka tā ir izskatījusi publicēto literatūru par TTC pieeju un analizējusi datubāzes, kas ir TTC pamatā [5] . No šīs analīzes Zinātniskā komiteja secināja, ka TTC vērtības ir pienācīgi pamatotas ar zinātniskiem datiem [6] .

22. Atbildē uz šo sūdzību EFSA uzsvēra, ka tai ir juridisks pienākums atjaunināt TTC metodes izmantošanu un tādējādi pārskatīt Zinātniskās komitejas atzinumu un vajadzības gadījumā pielāgot tās izmantošanu.

23. Kā minēts iepriekš, ombudam nav zināšanu, lai novērtētu, vai EFSA 2012. gada pierādījumu zinātniskā analīze bija pareiza un vai tās pastāvīgā uzraudzība pār jaunākajiem zinātnes sasniegumiem saistībā ar TTC ir atbilstoša.

24. Ombuds norāda, ka EFSA 2012. gadā pieņēma lēmumu izmantot TTC pieeju, pamatojoties uz plašām un aktuālām zinātnes atziņām. EFSA plāno pārskatīt šo lēmumu ikreiz, kad to prasa jauni zinātniski pierādījumi un konstatējumi.

25. Ņemot to vērā un neņemot vērā EFSA zinātnisko novērtējumu pamatotību, ombuds uzskata, ka sūdzības iesniedzēja arguments, ka TTC izmantošanā nav ņemtas vērā pašreizējās zinātnes atziņas, nav pareizs.

26. Sūdzības iesniedzējs arī uzskata, ka TTC pieeja ir riska pārvaldība, nevis riska novērtēšanas darbība. Ombuds norāda, ka EFSA dibināšanas regulā [7] riska novērtējums ir

definēts kā četri posmi, proti, “ *bīstamības identificēšana, bīstamības raksturojums, iedarbības novērtējums un riska raksturojums* ” [8] . Saskaņā ar minēto regulu riska pārvaldība ir “ *no riska novērtējuma atšķirīgs svēršanas process, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, ņemot vērā riska novērtējumu un citus leģitīmus faktorus, un vajadzības gadījumā izvēloties piemērotas novērtēšanas un kontroles iespējas* ” [9] . Citiem vārdiem sakot, riska novērtētāji sniedz konsultācijas, pamatojoties uz zinātnisku analīzi, un riska pārvaldītāji izmanto šos ieteikumus kā pamatu lēmumu pieņemšanai.

27. EFSA ir aprakstījusi TTC kā skrīninga un prioritāšu noteikšanas rīku ķīmisko vielu drošuma novērtēšanai, ja dati par bīstamību ir nepilnīgi vai trūkst. EFSA ir arī norādījusi, ka tā izmanto TTC, lai izdarītu secinājumus par toksikoloģisko drošumu attiecībā uz vielām, par kurām trūkst konkrētu datu un kurās likumdevējs īpaši lūdza iestādi izmantot šo vai salīdzināmo metodi. Ombuds uzskata, ka uz šiem TTC izmantošanas veidiem attiecas riska novērtējuma definīcija.

28. Sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka EFSA pārsniedz savas pilnvaras, izmantojot TTC ne tikai kā skrīninga instrumentu, bet arī lai noteiktu attiecīgo vielu risku gruntsūdeņos.

29. Ombuds norāda, ka TTC pieejas izmantošana attiecībā uz šīm vielām ir ieteikta Eiropas Komisijas vadlīniju dokumentā [10] . Tādējādi, nosakot pesticīdu metabolītu robežvērtību gruntsūdeņos, EFSA piemēro [11] Komisijas vadlīnijas un darbojas kā riska novērtētāja, nevis riska pārvaldītāja. Tāpēc ombuds nav konstatējis, ka EFSA, izmantojot TTC attiecībā uz šīm vielām, pārsniegtu savas pilnvaras.

30. Ņemot vērā iepriekš minēto, ombuds nekonstatē administratīvas kļūmes saistībā ar to, ka EFSA izmanto TTC pieeju.

To ekspertu neatkarība, kuri pārskata TTC

Ombudam iesniegtie argumenti

31. Sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka EFSA nav nodrošinājusi to ekspertu neatkarību, kuri piedalījās TTC pārskatīšanas seminārā. It īpaši, nepārbaudot ekspertus attiecībā uz interešu konfliktiem, EFSA neesot ievērojusi savus noteikumus par interešu deklarācijām. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka lielākā daļa ekspertu, kas piedalījās šajā seminārā, bija pretrunīgi, jo viņi iepriekš uzskatīja, ka TTC pieeja ir zinātniski pamatota pieeja vai arī tiem ir saikne ar nozari.

32. Sūdzības iesniedzējs arī norādīja, ka, lai gan EFSA apgalvoja, ka šis notikums ne vienmēr novedīs pie Zinātniskās komitejas 2012. gada lēmuma pārskatīšanas, EFSA paziņojumā presei norādīja, ka tā plāno iekļaut pasākuma ziņojumā ietvertos ieteikumus savā riska novērtējumā.

33. Atbildē EFSA norādīja, ka tās noteikumi par dokumentiem neattiecas tikai uz publiskām konferencēm un sanāksmēm, bet tikai uz tās institucionālo zinātnisko grupu sanāksmēm [12] . Iemesls ir tāds, ka šo iestāžu zinātniskie atzinumi **ir daļa no EFSA lēmumu pieņemšanas procesa** . To zinātnisko ekspertu dokumentu pārbaude, kuri piedalījās šajā seminārā, būtu pārsniegusi to, kas ir prasīts tās iekšējos tiesību aktos un kas ir “*saderīgs ar sabiedrības vēlmēm*” attiecībā uz **EFSA regulatīvo procesu** neatkarību.

34. EFSA uzsvēra, ka ziņojums, kas izstrādāts, lai atspoguļotu diskusijas pasākuma laikā, neatspoguļo **EFSA (vai PVO) viedokli** šajā jautājumā, bet gan sanāksmē klātesošo ekspertu viedokļus. EFSA piebilda, ka gadījumā, ja tā pārskatītu savu 2012. gada zinātnisko atzinumu par TTC, tā pilnībā piemērotu savu neatkarības politiku un noteikumus par Dol visiem ekspertiem, kas piedalās minētajā pārskatīšanā.

35. Attiecībā uz semināram izraudzītajiem ekspertiem EFSA norādīja, ka viņiem ir jāiesniedz atbilstības deklarācija, ko PVO pārbaudīja saskaņā ar saviem noteikumiem. Šis process pirms semināra tika publicēts PVO tīmekļa vietnē.

36. Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja atbildi uz sabiedrisko apspriešanu EFSA norādīja, ka tā neietilpst apspriešanas tvērumā.

Ombuda novērtējums

37. Seminārā, ko kopīgi organizēja EFSA un PVO, piedalījās trīsdesmit trīs zinātnisko ekspertu grupa. Uzaicinājumu uz ekspertiem un viņu dokumentu pārbaudi veica PVO. EFSA neveica savu novērtējumu, uzskatot, ka tai nebija juridiska pienākuma to darīt.

38. Ombuds norāda, ka EFSA neatkarības politika [13] un noteikumi par interešu deklarācijām [14], kas bija spēkā darbsemināra norises laikā, paredzēja, ka EFSA ir jāpārbauda **tikai tās zinātnisko grupu** ekspertu dokumenti, jo viņi piedalās EFSA lēmumu pieņemšanas procesā. Tādējādi saskaņā ar tās iekšējiem noteikumiem EFSA nebija pienākuma veikt šo uzdevumu attiecībā uz tādām konferencēm un sanāksmēm kā šajā lietā aplūkotā.

39. **Tomēr ombuds** norāda, ka PVO, organizējot šādas konferences vai sanāksmes, pārbauda ekspertus. Tāpēc, iespējams, ir laba prakse pārbaudīt ekspertus interešu konfliktu gadījumos, kad EFSA organizē sanāksmi vai konferenci, lai informētu par savu lēmumu pieņemšanas procesu. Līdzīgi, ja var pamatoti uzskatīt, ka sanāksme vai konference ir organizēta šim nolūkam, skrīnings būtu jāveic.

40. Šajā gadījumā eksperti, kas piedalījās, faktiski veica skrīninga procesu, ko PVO veica saskaņā ar saviem noteikumiem par Dol. PVO konstatēja piecus ekspertus, kuriem bija interešu konflikti. Šie eksperti tika izslēgti no sanāksmes semināra pēdējā dienā, kad seminārs vienojās par saviem secinājumiem un ieteikumiem.

41. Lietas materiālos nekas neliecina, ka EFSA būtu vajadzējis apšaubīt PVO veiktās ekspertu pārbaudes kvalitāti vai integritāti. Attiecībā uz sūdzības iesniedzēja minēto interešu konfliktu fakts, ka pirms semināra eksperti bija paiduši zinātniskus atzinumus par apspriestajiem jautājumiem, nav pietiekams, lai apšaubītu viņu neatkarību vai uzskatītu, ka viņiem bija likumīga interese par TTC pieeju.

42. Sūdzības iesniedzējs nesniedza nekādus konkrētus pierādījumus, lai pamatotu šo ekspertu

iespējamo saikni ar nozari.

43. Tāpēc ombuds secina, ka EFSA nav pieļāvusi administratīvas kļūmes.

44. Ombuds norāda, ka EFSA šīs izmeklēšanas gaitā un pēc apspriedēm ar izmeklēšanas grupu pārskatīja savu neatkarības politiku un publicēja jaunus noteikumus par interešu konfliktiem [15]. Šie noteikumi neattiecas uz šajā sūdzībā izvirzītajiem jautājumiem, proti, tajos nav prasīts pārbaudīt ekspertus, kuri piedalās konferencēs vai sanāksmēs, ko organizē pati EFSA vai kopīgi ar citām struktūrām, lai informētu tās lēmumu pieņemšanas procesu [16].

45. Ombuds uzskata, ka EFSA būtu jāturpina stiprināt savas procedūras. Konkrēti, EFSA iespēju robežās būtu jāraugās, lai tiktu pārbaudītas ekspertu deklarācijas, kas piedalās konferencēs vai sanāksmēs, kuras tiek organizētas, lai informētu EFSA lēmumu pieņemšanas procesu. Ombuds nāks klajā ar ierosinājumu turpmāk tekstā veikt uzlabojumus.

Secinājums

Pamatojoties uz izmeklēšanu, ombuds slēdz šo lietu ar šādu secinājumu :

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde nav pieļāvusi administratīvas kļūmes.

Ierosinājums uzlabojumiem

Ombuds ierosina Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei nodrošināt, ka ekspertiem, kas piedalās konferencēs vai sanāksmēs, nav interešu konflikta, ja konference vai sanāksme, tāpat kā attiecīgā sanāksme, tiek organizēta, lai informētu EFSA lēmumu pieņemšanas procesu, vai varētu tikt uztverta kā tāda.

Sūdzības iesniedzējs un EFSA tiks informēti par šo lēmumu.

Emily O'Reilly

Eiropas Ombuds

Strasbūrā, 17.12.2018.

[1] EFSA Zinātniskā komiteja; Zinātniskais atzinums "Pētījumi, kā sniegt padomus par

iespējamiem cilvēku veselības apdraudējumiem, pamatojoties uz toksikoloģisko problēmu sliekšņa (TTC) koncepciju”. EFSA Journal 2012;10(7). Pieejams tīmekļa vietnē:
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2012.2750>

[2] Drošības koeficients ir attiecība, kas iegūta toksikoloģijas pētījumos un ko izmanto, lai prognozētu drošu iedarbības līmeni cilvēkam vai devu.

[3] EFSA izmanto TTC pesticīdu metabolītiem gruntsūdeņos. Pesticīdu metabolīti ir ķīmisko reakciju produkts, kad pesticīds nonāk saskarē ar gaisu, ūdeni, augsni vai dzīvīem organismiem.

[4] Skatīt lēmumu lietā 1475/2016/JAS par to, kā Eiropas Zāļu aģentūra rīkojas ar pārvērtēšanas procedūru saistībā ar cilvēka papilomas vīrusa (HPV) vakcīnām, 22. punkts, pieejams tīmekļa vietnē:

https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/84736#_ftnref32 [Saite]

[5] Skatīt Zinātniskās komitejas atzinuma 26.–27. lpp.

[6] Skatīt Zinātniskās komitejas atzinuma 46. lpp.

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1.–24. lpp.).

[8] Regulas 178/2002 3. panta 11. punkts.

[9] Regulas 178/2002 3. panta 12. punkts.

[10] Norādījumu dokuments SANCO/221/2000 rev 10, 2003. gada 25. februāris (EK, 2003), 10. lpp., pieejams:

https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_ppp_app-proc_guide_fate_metabolites-groundwtr.pdf [Saite], 10. lpp.

[11] EFSA ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar augu aizsardzības līdzekļiem un to atliekām (PPR); Zinātniskais atzinums par pesticīdu metabolītu toksikoloģiskās nozīmes novērtējumu uztura riska novērtēšanā. EFSA Journal 2012;10(07): 2799. [187 lpp.] doi:10.2903/j.efsa.2012.2799. Pieejams tiešsaistē: www.efsa.europa.eu/efsajournal [Saite]

[12] Zinātniskā komiteja, zinātnes ekspertu grupa un darba grupa.

[13] EFSA 2011. gada Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes neatkarības un zinātnisko lēmumu pieņemšanas procesu politika. Pieejams tīmekļa vietnē:
http://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/efsa_rep/blobserver_assets/independencepolicy.pdf

[Saite]

[14] Izpilddirektora lēmums par 2014. gada interešu deklarācijām (spēkā no [Saite] 2014. gada 30. septembra līdz 2018. gada 30. jūnijam, izņemot 19. un 20. pantu, kas paliek spēkā līdz turpmākam paziņojumam). Pieejams tīmekļa vietnē:

https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/corporate_publications/files/independencerules2014.pdf
[Saite]

[15] EFSA (Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde), 2018. gads. EFSA noteikumi par konkurējošu interešu pārvaldību.

[16] Sk. Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes izpilddirektora 2017. gada 26. oktobra lēmumu par konkurējošu interešu pārvaldību. Pieejams tīmekļa vietnē:

<https://www.efsa.europa.eu/en/corporate/pub/independencepolicy17> [Saite]